

ПРЕДСЈЕДНИК УНИЈЕ ПОСЛОДАВАЦА ПРЕДРАГ МИТРОВИЋ О ОЧЕКИВАЊИМА ОД ВЛАДЕ У НАРЕДНОЈ ГОДИНИ

Буџет се не смије пунити наметима

■ Недостајући буџетски приходи се ни у ком случају не смију обезбјеђивати повећањем постојећих пореских стопа или увођењем нових пореских облика, што је раније била пракса, већ искључиво увођењем олакшица и адекватних мјера Владе за подршку и помоћ привреди, поручио је Митровић

Четврти пакет помоћи привреди је потребан што хитније, сматра председник Уније послодаваца (УПЦГ) Предраг Митровић. Он је казао да се буџетски приходи не смију обезбјеђивати повећањем постојећих пореских стопа или увођењем нових пореских облика, што је раније била пракса, већ искључиво увођењем олакшица и адекватних мјера за подршку привреди.

– Веома тешка економска ситуација, праћена оштрим падом привредних активности, растом незапослености, знатним падом БДП-а и превисоким јавним дугом, кратак је пресјек стања с којим Црна Гора улази у нову 2021. годину. Већ сада је јасно да ће се драстични поремећаји настали под утицајем Ковид-19 пандемије осјећати на дужи рок, а да последице кризе неће и не могу нестати завршетком епидемије вируса корона. Иако процеси који слиједе нису лаки, нити их је могуће брзо реализовати, Унија послодаваца у наредној години од Владе првенствено очекује одлучност, доследност и ефикасност у решавању горућих проблема озбиљно угрожене црногорске економије којој је корона задала жесток ударац и усложнила проблеме који су и прије ње, годинама уназад, карактерисали наш пословни амбијент. Тако су постојеће бизнис баријере и комплексно економско стање у земљи доласком кризе и додатно актуелизовани, док су наша предузећа гурнута у нову неизвјесност која им је пореметила и функционисање и даљи опстанак. Када то имамо у виду, јасно је да планирани потези намијењени опоравку привреде и ревитализацији пословања предузећа траже хитне и конкретне политике државе, оне које су једнако снажне и ефикасне и на националном и на локалном нивоу, а почивају на пуној сарадњи и консензусу социјалних партнера. То свакако укључује и одређене радикалне мјере за посебно угрожене секторе и дјелатности како би се помогло очувању пословања и радних мјеста у њима и повезаним индустријама, а затим и спријечили други ефекти и лоши сценарији који могу резултирати економско-социјалним последицама негативним по цијело друштво – одијелио је Митровић.

Црногорска бизнис заједница је, како је казао, претрпјела велике гу-

Предраг Митровић

Приходи ће бити нижи код 90 одсто предузећа

О томе да је тренутна економска ситуација у земљи веома забрињавајућа говори и један од података из нашег првог истраживања (10–30. април), реализованог у сарадњи са ИЛО и ЕБРД, по којем криза изазвана вирусом корона не утиче на пословање само два одсто привредних субјеката у ЦГ, казао је он. – И раније смо саопштили да су терет кризе највише понијела микро и мала предузећа, али треба подсетити да је у тзв. првом таласу, према одговорима учесника нашег истраживања, потпуна обустава рада била најприсутнија у секторима занатства (83 посто), угоститељства (72 посто), превоза (70 посто) и хотелијерства (62 посто), што говори да се ради о секторима који и данас биљеже највеће губитке – прецизирао је Митровић.

У односу на узорак који је чинило 312 предузећа из цијеле Црне Горе, истраживање спроведено у октобру је

показало да ће у скоро 90 посто предузећа приходи остварени ове године бити нижи од прихода из 2019. године.

– У поређењу са истим периодом прошле године, процјена 34 посто испитаника је да су забиљежили пад пословних прихода на нивоу од 21 посто до 40 посто, док је пад прихода у висини од 41 посто до 60 посто пријавило 21,5 испитаника, а њих 30,5 посто да су им приходи пали за више од 61 посто у односу на прошлогодишње. Губитак по основу пропале туристичке сезоне привредници из овог сектора процјењују кроз пад прихода који је већи од 80 посто у поређењу са прошлогодишњим, а што је одговор више од 50 посто испитаних привредника. Истраживање показује и да је 44 посто привредника оцијенило да ће за опоравак пословања привредницима у ЦГ бити потребно 6–12 мјесеци (40 посто), односно више од годину дана (44 посто) – рекао је он.

Надају се формирању гарантног фонда

Да би се црногорска привреда брже и лакше опоравила, привредним субјектима што хитније треба пружити снажну, конкретну и адекватну подршку за континуитет пословних процеса и очување запослености, рекао је Митровић. Такву поруку су саопштили и на састанку који је 18. новембра министар економског развоја Јаков Милатовић одржао са УПЦГ и другим послодавачким удружењима на тему анализе стања у привреди и даље разраде трећег пакета социјално-економских мјера Владе, с фокусом на краткорочне мјере.

– Осим чињенице да се ради о јединственом састанку који у овом формату до сада није одржан у Црној Гори, а што

треба похвалити, радује и најава министра о наставку дијалога и за будућа рјешења и одлуке о активностима у сектору привреде. Упознати сте с тим да је наш четврти предлог мјера УПЦГ правремено достављен Министарству економског развоја и Секретаријату Савјета за конкурентност, а затим и додатно елабориран на наведеном састанку. Како су мјере које смо у том документу предложили креиране на основу исказања потреба привреде, очекујемо да ће их Влада као такве препознати и, у границама реалних могућности, укључити у нови економски пакет за подршку привреди. Судећи по најавама званичника, у ЦГ се након усвајања новог буџета може очекивати формирање гарантног фонда,

што је управо једна од иницијатива коју смо предложили како у овом четвртном, тако и у претходном – трећем предлогу мјера који смо Влади и НКТ-у доставили још 17. маја – рекао је он.

Очекују, како је казао, да ће се мјере које укључују повољне кредитне аранжмане, пореска растерећења, смањење локалних намета и субвенционисање зарада наћи у новом економском пакету помоћи Владе.

– Исто важи и за наш предлог о субвенционисању набавке фискалних уређаја и опреме привредницима који ће постојеће пореске регистар касе морати да замијене у складу са захтјевима новог законског рјешења – рекао је Митровић.

Досадашња три пакета помоћи недовољна и неблаговремена

Иако су сва три пакета мјера Владе пружила извјесну подршку привредним субјектима, од стране већине привредника исти су оцијениени прије свега као неблаговремени, а затим и као недовољни и неадекватно структурирани, казао је Митровић.

– Подсетићу да први пакет подршке није био довољно ефикасан због мјера које су углавном предвиђале одлагање обавеза, што је довело до њиховог гомилања и додатно отежало иначе тежак положај привредника. С другим и трећим пакетом се прилично каснило, иако су рјешења која су у њима садржана била конкретнија и боља и као таква су у знатно већој мјери одговорила очекивањима привреде. Оно што бих овом приликом истакао је да су привредници, у току реализације наведених мјера,

изнијели знатан број примједби, почев од тога да се са доношењем мјера каснило, да реализација истих није била довољно брза и транспарентна, до тога да нису сви имали равноправан приступ средствима подршке, што се нарочито односило на мјере које су спровођене преко ИРФ-а. Такође, одређене мјере нису биле довољно прецизиране, неке нису препознавале одређене категорије привредних субјеката које су биле знатно погођене мјерама НКТ-а и укупним стањем изазваним епидемијом, тако да је УПЦГ била свакодневно у комуникацији са НКТ (писаним и телефонским путем), ресорним министарствима и институцијама, како би се запажени пропусти и недоумице отклонили, а што је најчешће и резултирало таквим поступањем – рекао је Митровић.

битке, а нарочито предузетници и МСП из угрожених дјелатности, у толикој су мјери погођени последицама кризе изазване новим вирусом корона да се никакве ригорозне мјере према њима не би смјеле примијенити, што укључује и тотално затварање, тј. нови локдаун.

– Такође, недостајући буџетски приходи се ни у ком случају не смију обезбјеђивати повећањем постојећих пореских стопа или увођењем нових пореских облика, што је раније била пракса, већ искључиво увођењем олакшица и адекватних мјера Владе за подршку и помоћ привреди. Један од горућих проблема у нашој земљи су и коруптивне радње које, према оцјенама привредних субјеката, извиру из компликоване и оптерећујуће регулативе подложне честим промјенама, превелике државне администрације, произвољног тумачења те недоследне и селективне примјене закона, бирократске самовоље и злоупотребе повјерених овлашћења. Подсетићу и на садржај нашег новог позиционог документа „Ковид је зауставио бизнис“ који, између осталог, упућује на проблематику мита и недозвољено плаћање које се најчешће везује за добијање послова на јавним тендерима, добијање кредита и склапање уговора. При том, процјене појединих експерата указују да се финансијски терет по основу корупције може кретати и до 10 одсто укупних трошкова пословања, што јасно говори колико такви губици могу успорити или онемогућити и развој предузећа и укупне економије – рекао је Митровић.

Истакао је да УПЦГ од нове Владе очекује и рјешавање проблема гломазне, скупе и неефикасне администрације на националном и локалном нивоу.

– Према одређеним изворима, у јавној управи има око 60 хиљада запослених и на њихове зараде и накнаде се годишње троши више од пола милијарде еура. Толики издатак за плате, уз све остале издатке из државног буџета који се углавном финансирају из средстава остварених по основу пословних активности привредника превелико је оптерећење у редовним, а

нарочито у овим кризним временима када се предузећа боре и за одрживост пословања и радних мјеста – казао је он.

Привреди је, како је истакао, што хитније потребан четврти пакет помоћи.

– Након четвртог предлога мјера за подршку привреди које је УПЦГ средином децембра доставила Влади, сада преостаје да сачекамо да надлежни понуде очекиване, конкретне облике помоћи и тиме нам покажу да су уважили захтјеве црногорске бизнис заједнице. Вјерујем да ће се то и десити. Не због прогноза Свјетске банке која је Црну Гору „препознала“ као земљу коју карактерише најснажнија рецесија у регији западног Балкана, већ првенствено исказаног разумијевања и снажног опредјељења креатора политика и доносилаца одлука да се привреди опредијели очекивана помоћ и подршка – сматра Митровић.

” Финансирање јавне управе са пола милијарде годишње превелико је оптерећење у редовним, а нарочито у кризним временима

Уколико криза потраје, а Влада не одговори очекиваним мјерама, како је казао, може се очекивати и сценарио који нико не прижељкује а који, у најкраћем, доноси нове потресе и последице које могу бити негативне и за предузећа и за запослене и државе.

– Вјерујем да то неће бити случај, посебно имајући у виду рањивост нашег економског система и структуру наше привреде у којој чак 99,6 посто чине предузетници, микро и мала предузећа (који запошљавају 59,04 посто радника), а чије даље пословање и опстанак на тржишту зависи управо од даљих мјера помоћи државе – истакао је Митровић.

Д.М.